

25.02.2013
726
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Diş teknisyenliği birçok sağlık riskini barındıran, ölümcül olabilen meslek hastalıklarının görüldüğü yasal olarak "ağır ve tehlikeli işler" kapsamına giren bir meslektir. Diş protezi üretimi sırasında tehlikeli kimyasal maddeler, ağır metaller içeren alaşımlar kullanılmakta, bu sebeple diş protez laboratuvarları, çeşitli sağlık risklerini barındırmaktadır. Mesleğe başlama yaşından çalışma sürelerine, kullanılan malzemeden ortamın elverişliliğine değin pek çok unsur hastalıklarının ortaya çıkmasında belirleyicidir. Bunun içindir ki Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da diş protez laboratuvarlarını çok tehlikeli meslekler içinde göstermiştir.

Türkiye'de kamu ihale yasasının diş protez üretimi ilgili hususları 2011 yılında yürürlüğe girmiş olup, kamu hastaneleri ile Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri'nin özel laboratuvarlardan ihale usulü protez alımını başlatmıştır. İhalede en düşük teklif veren kabul edildiği için firmalar çok düşük fiyatlarla ihalelere girmekte ve düşük fiyata malzeme üretmektedir.

İhale usulü verilen hizmet insan sağlığını gözetmemekte ve türlü sorunlar doğurmaktadır. Fiyatların maliyetin çok altında olması sebebiyle laboratuvarlar vasıfsız ve sigortasız eleman çalıştırmak zorunda kalmaktadır. Az elemanla çok iş mantığı güden firmaların büyük çoğunluğu diş teknisyenlerini yasal çalışma şartlarının çok üzerinde, sigortasız çalıştırmaktadır. Bu durum da zaten sağlık açısından risk altında olan diş teknisyenlerinin slikozis başta olmak üzere diğer birçok hastalığa yakalanma riskini arttırmaktadır.

Mevcut uygulama neticesinde Türkiye'nin bir ucundaki laboratuvar kendi ilinden veya bölgesinden ihale alamayıp diğer bir uzak kentten ihale aldığı zaman maliyet de artmaktadır. Bunun neticesinde hizmetin kimler tarafından ve hangi şartlar altında yürütüldüğü nasıl bir malzeme kullanıldığı denetlenememektedir. Hem kalite de çok ciddi düşüş meydana gelmektedir hem de az önce sıraladığımız sorunlara yol açmaktadır.

Kapasitesinin çok üzerinde bir ihaleyi kazanan laboratuvar işleri yetiştirme amacıyla 5 ila 10 kişinin çalıştığı küçük laboratuvarlara üretim yaptırmaktadır. Bu uygulama ile diş teknisyenleri bir gündeki kron üretim sayısı 4-5 kat artarken günlük çalışma süreleri 16 saate kadar uzamaktadır. AB ve Türkiye'deki mevzuata göre, bir ayda 23 hareketli protez yapılması gerekirken özel laboratuvarlarda bir diş teknisyeni günde 20 tane yapmak zorunda bırakılmaktadır. Aksi takdirde ihale süresince işi yetiştiremeyen laboratuvar mali krizle, diş teknisyenleri de işsizlikle karşı karşıya kalmaktadır.

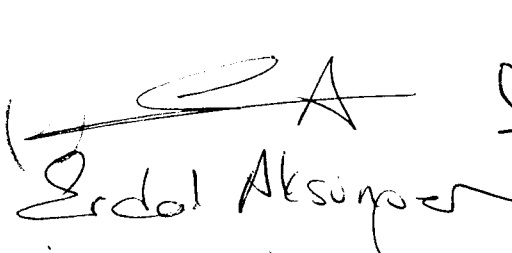
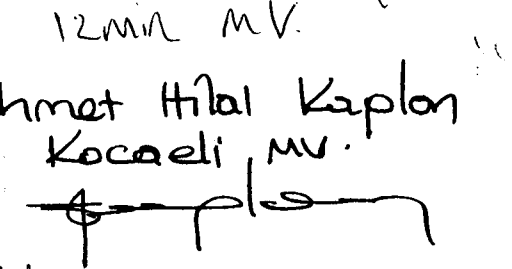
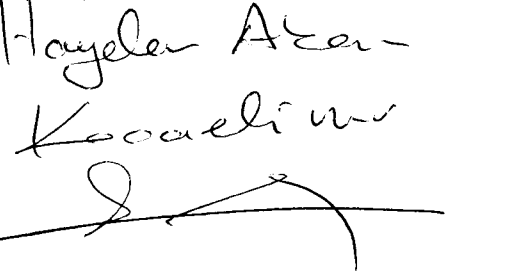
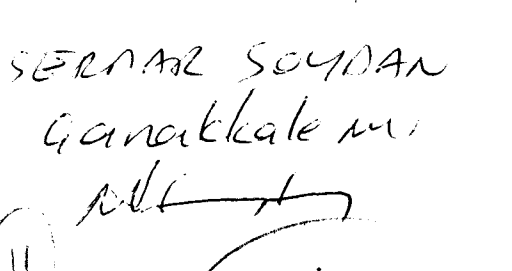
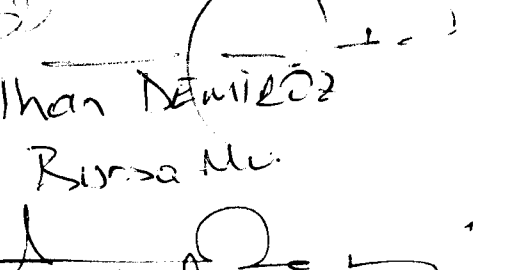
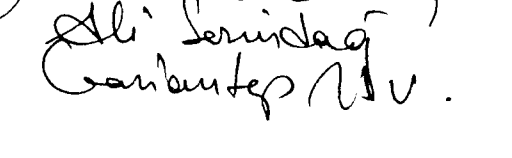
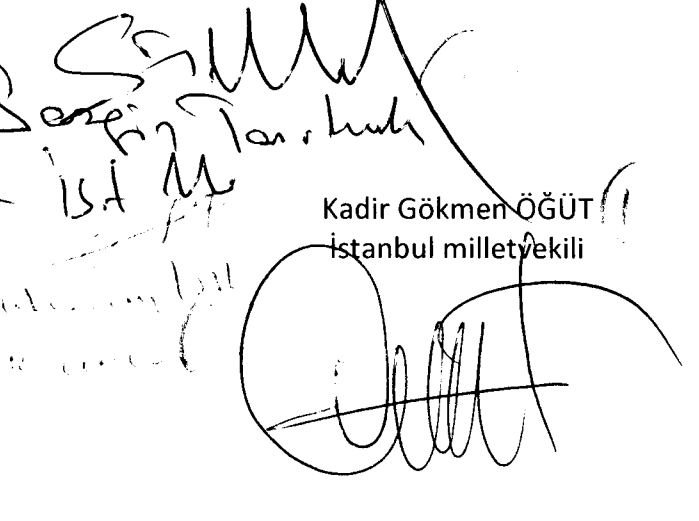
Türkiye'nin dört bir yanında görev yapan diş protez teknisyenleri laboratuvarların darlığı, dinlenme odası bulunmaması gibi fiziki sıkıntılar yaşamaktadır. Havalandırmaların yetersiz olması, maske, eldiven ve gözlük gibi koruyucu bariyerlerin kullanılmaması ve en önemlisi bunların denetiminin yapılmaması da dile getirilen şikayetler arasındadır.

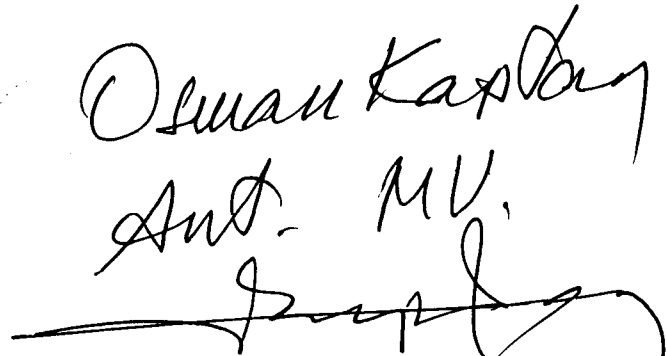
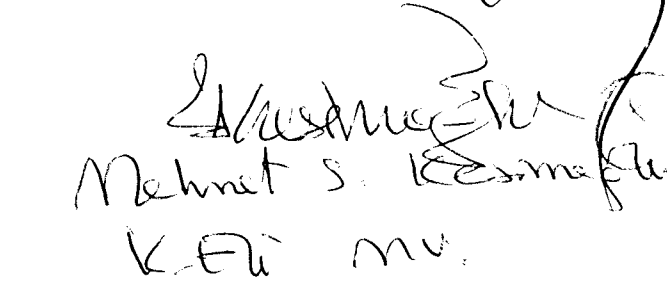
Türkiye'de 20 binin üzerinde diş teknisyeni ve 2 binin üzerinde özel laboratuvar bulunduğu tahmin edilmektedir. Mevcut rakamlar tahminlere dayanmaktadır çünkü bu laboratuvarların

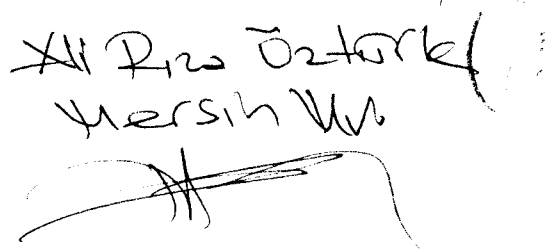
büyük bir kısmı ruhsatsızdır. İstanbul'da 1500 civarında özel laboratuvar bulunduğu yaklaşık 250 kadarının ruhsatlı olduğu, Ankara'da da 400-500 civarındaki laboratuvarın yarısının ruhsatsız olduğu belirtilmektedir.

Diş teknisyenlerinin çoğu silikozis başta olmak üzere, berilyozis, akciğer hastalıkları, astım, koah, akciğer kanseri, cilt, göz, işitme hastalıkları, kas-iskelet sistemi hastalıkları, sinir hastalıkları gibi hastalıklara yakalanmaktadır. Türkiye genelinde resmi rakamlarla 10'a yakın diş teknisyeni silikozis nedeniyle yaşamını yitirmiştir ama kayıtlara geçmeyen onlarca ölüm vakası olduğu belirtilmektedir. Bugün Sağlık Bakanlığı verilerine göre diş teknisyenlerinin %30'u silikozis hastasıdır. Meslek hastalıkları hastanelerinin Türkiye'de 3 tane olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu sayıların gerçeği yansıtmaması da beklenemez.

Yukarıdaki sorunların araştırarak çözüm belirlemek amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM'nin 104 ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Erdal Aksöner
İzmir MV.

Mehmet Hilal Kaplan
Kocaeli MV.

Hayale Atar
Kocaeli MV.

M. SERRAZ SOYDAN
Gaziantep MV.

İlhan Demirel
Rizika MV.

Ali Serindağ
Gaziantep MV.

Kadir Gökmen ÖGÜT
İstanbul milletvekili

Osman Kaplan
Ant. MV.

Mehmet S. Kesimci
KEÜ MV.

Ali Rıza Öztürk
Mersin MV.

[illegible]